Joona Turtiainen

10.4.2025

Eduskunnan talousvaliokunta

Lausuntopyyntö VNS 1/2025

Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Energiateollisuus: Energiaa käyttävän teollisuuden investointeja edistettävä määrätietoisesti

Energiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi. Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta eli Suomen teollisuuspoliittinen strategia laadittiin osallistavassa prosessissa keskeisten sidosryhmien yhteistyöllä ja se kuvaa kattavasti teollisuuden kasvumahdollisuuksien haasteita ja ratkaisuja. Nyt tulee vahvistaa yhteinen linja ja alkaa toteuttaa ehdotettuja toimia.

Kilpailukykyisen energian hyödyntäminen teollisuuden kasvuun

Energia-ala on investoinut vuosittain yli 3 miljardia euroa Suomen energiajärjestelmään. Mittavan teollisen kasvun onnistuessa investointitahdin tulisi olla noin 7 miljardia vuosittain. Pelkästään näiden kasvaneiden energiainvestointien suorat vaikutukset kansantalouteen nostaisivat bruttokansantuotetta kolmella miljardilla, työllisyyttä 11 000 henkilötyövuodella ja verotuloja puolella miljardilla. Energiaa käyttävän teollisuuden kasvun vaikutukset olisivat tätä suuremmat.

<u>Kiireellisimmät päätökset tämän mahdollisuuden toteuttamiseksi:</u>

- Varmistetaan pitkäjänteisesti luottamusta herättävä verotusnäkymä, eikä koroteta datakeskusten ja kaivosten sähköveroa ilman teollisuusstrategista valmistelua
- Pysytään mukana verrokkimaiden kilpailussa luomalla investointiverokannustimen jatko
- Aloitetaan sähkömarkkinalain muutoksen valmistelu ennakoivien sähköverkkoinvestointien mahdollistamiseksi, jotta sähköverkon saatavuus ei muodostu esteeksi teollisuusinvestointien sijoittumiselle
- Saatetaan valmiiksi käynnissä olevat investointien luvitusta sujuvoittavat hankkeet
- Osoitetaan lisäresursseja lupaprosesseihin, esimerkiksi lunastuslupien jonotusaikojen lyhentämiseksi
- Vältetään tiukka tuulivoiman etäisyyssääntely alueidenkäyttölaissa
- Säilytetään voimalaitosten kiinteistöverot täysimääräisesti kunnilla
- Palautetaan suurten energiainvestointien korkovähennysoikeus, ml. mankalayhtiöille
- Ei leikata TKI-panoksia hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen kaupallistamiseen tähtääviltä hankkeilta

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Energia- ja ilmastostrategian on pyrittävä luomaan Suomeen parhaat olosuhteet teollisuuden energiankäytölle

Teollisuusstrategian oheen valmistellaan energia- ja ilmastostrategiaa. Sen tulee Suomen kansainvälisten ja EU-velvoitteiden täyttämisen suunnittelun sijaan keskityttävä energiaolosuhteisiin perustuvan teollisuuden kasvun saaminen Suomeen. Silloin voidaan tunnistaa yllä esitettyjen kiireellisten toimenpiteiden jatkoksi pitkäjänteisempiä toimia ja teemoja:

- Tarvitaan yli vaalikausien ulottuva kansallinen sitoutuminen puhtaaseen siirtymään ja ennen kaikkea Suomen investointi- ja toimintaedellytysten kehittämiseen. Valtionjohdon viestintä on tärkeää. Poikkeamat johdonmukaisesta ohjauksesta sammuttavat nopeasti kiinnostuksen Suomeen investointikohteena.
- Energiateollisuus kannattaa markkinaehtoista ja teknologianeutraalia energiapolitiikkaa, eikä kannata sähköntuotannon tukia.
- Monipuolisen sähköntuotannon turvaaminen
    - Edistetään ydinvoimaa tasaveroisesti uusiutuvan energian rinnalla ja mahdollistetaan pienydinvoiman rakentaminen kaupunkeihin
    - Säilytetään vesivoiman toimintaedellytyksen vesipuitedirektiivin toimeenpanossa ja pidetään vesilaki jatkossakin vesien käyttölakina
    - Turvataan metsätalouden ja –teollisuuden sivuvirtojen hyödyntäminen sähkön ja lämmön tuotannossa
    - Nopeutetaan maa- ja merituulivoiman rakentamista kaikkialle Suomeen yksinkertaistamalla kaavoitusmenettelyä ja ratkaisemalla tutkajärjestelmän rajoitteet

  Lisäksi luodaan EU-tasoiset puitteet talteen otetun hiilidioksidin ja siitä jalostettujen tuotteiden markkinoille. Kestävästä bioenergiasta ja jätteestä peräisin oleva hiilidioksidi tulisi hyväksyä raaka-aineeksi synteettisten polttoaineiden tuotantoon.
- Mahdollistetaan teollisen kasvun edellyttämät energiaverkkoinvestoinnit
    - Sujuvoitetaan energiaverkkojen (sähkö, kaasu, kaukolämpö) sijoittamista ja luvittamista koskevia menettelyjä
    - Panostetaan vetytalouden edellyttämään julkiseen infraan
    - Luodaan tasaveroinen kilpailuasetelma kaukolämmölle ja kiinteistökohtaisille lämmitysratkaisuille ja käytetään rakentamislain päästölaskennassa kaukolämmölle yrityskohtaisia päästöskenaarioita
- Turvataan energia-asiakkaan asema niin, että osallistuminen energiamarkkinoille esimerkiksi kysyntäjoustolla on houkuttelevaa
    - Mahdollistetaan erilaisten hinnoittelumallien tarjoaminen asiakkaille, eikä lisätä sääntelyllä tarpeettomasti näiden tarjoamisen riskejä
- Tuetaan uuden energiateknologian tutkimusta ja kehitystä
- Varmistetaan energiaosaajien saatavuus
    - Parannetaan matemaattisluonnontieteellistä osaamista peruskoulusta alkaen, luodaan ja mahdollistetaan moniosaamista ja poikkitieteellisyyttä kaikilla koulutusasteilla ja -aloilla ja varmistetaan, että koulutuspaikkoja on riittävästi ja alueellisesti kattavasti tarjolla

Lisätietoja:

Linkki: Energiateollisuuden viestit kasvuriihi-hankkeeseen valtioneuvoston hankesivulla

Energiateollisuuden visio, Energiamurroksen Euroopan mestari: www.energia.fi/energiavisio2040

Joona Turtiainen
Johtaja, kestävä kasvu
Energiateollisuus ry
040 586 5939
joona.turtiainen@energia.fi